

Temamøde

Foreningslivet i en coronatid - erfaringer og inspiration

Kultur- og fritidsudvalget
Slagelse kommune

9. december 2020

©Visit Aarhus

IDRÆTSVANER UNDER CORONAKRISEN – trussel eller mulighed for foreningslivet?

Jakob Rathlev, direktør, ph.d.

En kæmpe trussel
for foreningslivet...

...men også en
kæmpe mulighed

Coronaundersøgelserne

Dataindsamlinger

1. runde: 16.-23. april 2020
2. runde: 24.-30. juni 2020*
3. runde: 4.-11. september 2020*

*Geninterviewet panel

Med støtte fra

TrygFonden

Herefter blev
"Danskerenes
motions- og
sportsvaner"
søsat i oktober
– denne gang som
et **forløbsstudie**
henover et helt år.
Første resultater
ultimo **december**.

Notat 1 udgivet 7.5.2020:

https://idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2020/b312_markant-faerre-har-dyrket-sport-og-motion-under-coronanedlukningen/

Notat 2 udgivet 13.5.2020:

https://idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2020/b314_uden-foreninger-og-faellesskaber-falder-danskernes-idraetsdeltagelse/

Notat 3 udgivet 26.5.2020:

https://idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2020/b319_danskerne-ser-optimistisk-paa-egne-motions-og-sportsvaner-efter-coronanedlukningen/

Notat 4 udgivet 6.7.2020:

https://idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2020/b329_coronakrise-n-paavirker-stadig-danskernes-idraetsvaner/

Notat 5 udgivet 29.9.2020:

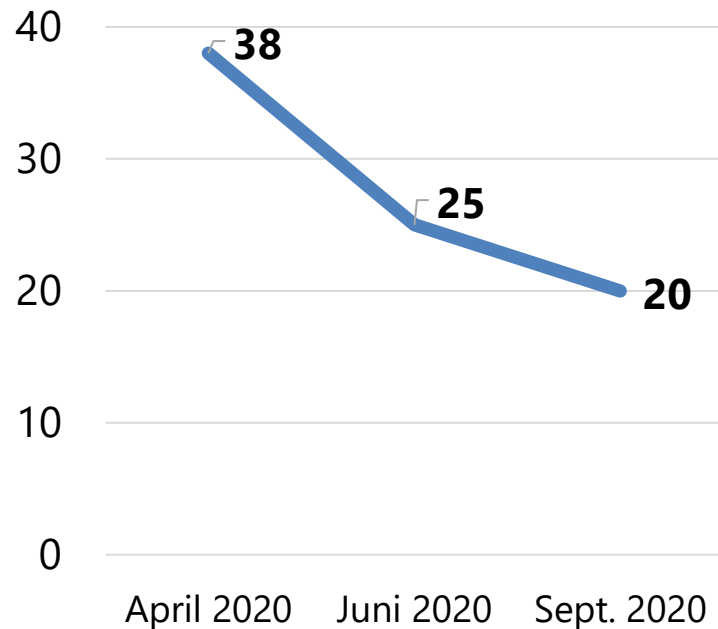
https://idan.dk/nyhedsoversigt/nyheder/2020/b349_nye-aktive-traekker-idraetsdeltagelsen-op-efter-genaabningen/

Den dårlige nyhed

- I april var **38 pct.** af de aktive før nedlukningen gået i stå – og i september var tallet **20 pct.**
- Frafaldet er i **alle aldersgrupper**, men især **70+ år**
- Der er et frafald i de organiserede sammenhænge dvs. **idrætsforeninger** og **fitnesscentre**

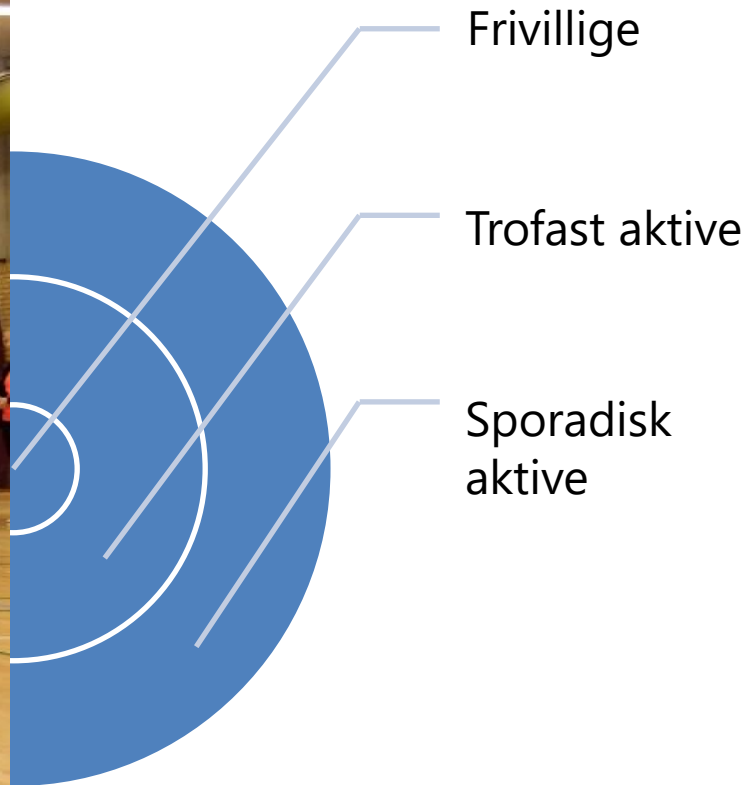
- **Nedlukkede aktiviteter** (20 pct.) er ikke længere den dominerende forklaring på frafald. Nu også:
 - **Manglende overskud** (23 pct.)
 - **Holder pause** (20 pct.)
 - **Smittefrygt** (14 pct.) – især blandt ældre

Andel af de AKTIVE FØR nedlukningen, som er FRAFALDNE NU

Hvem er vi i størst risiko for at miste i foreningerne...?

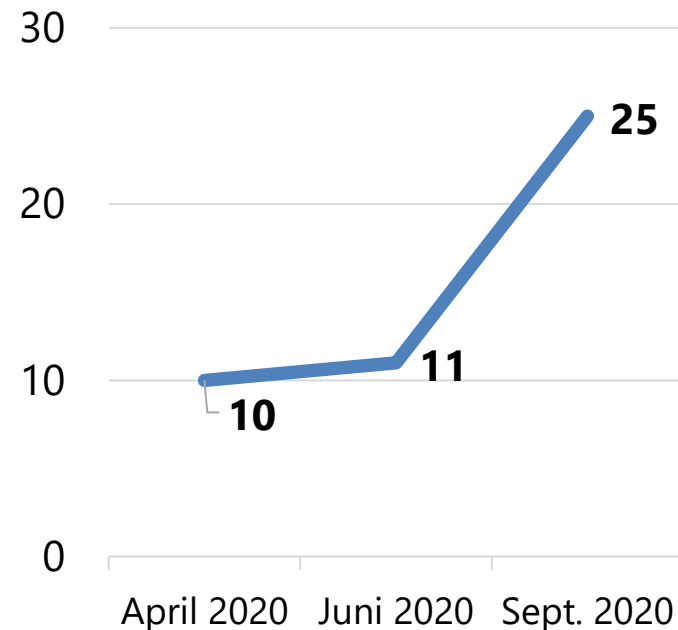
Den gode nyhed

- **25 pct. af de inaktive er kommet i gang** under krisen
- Springet fra juni til september er reelt pga. **paneldata**
- En del kan nok tilskrives en **sæsoneffekt** (sommerferie) – hvor meget kan det nye **forløbsstudie** opklare

Karakteristisk for **de nye aktive** er, at de:

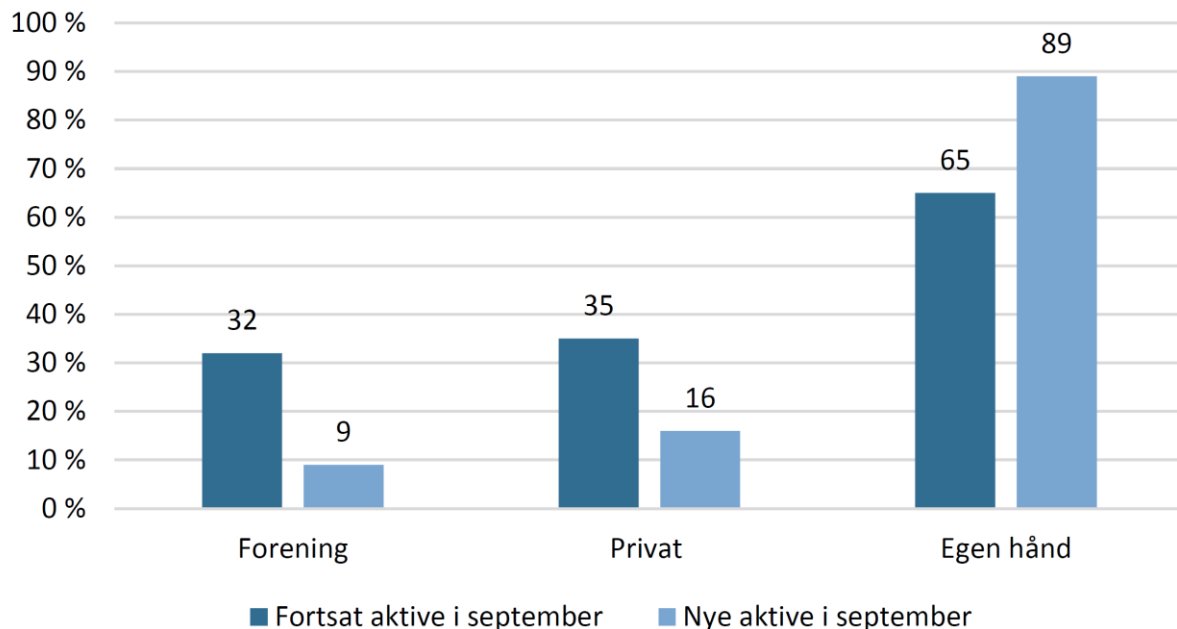
- Er i **alle aldersgrupper**, men især de **18-39 årige**.
- Dyrker især **selvorganiserede** aktiviteter som **vandreture, fitness og løb**
- Er især drevet af en **indre motivation** for et forbedret **helbred** (48 pct.) og **større overskud** (29 pct.)
- Har **været mere hjemme** og fået **mere fleksibilitet** under krisen

Andel af de INAKTIVE FØR nedlukningen, som er blevet NYE AKTIVE

Nye aktive har præference for at være det på egen hånd

Figur 5: Organiseringsform i september blandt de fortsat aktive og de nye aktive (pct.)

Figuren viser svarfordelingen (pct.) til spørgsmålet: 'I hvilken sammenhæng dyrker du dine aktiviteter for tiden?' blandt deltagere, der var aktive FØR nedlukningen og fortsat er det (n=641), samt deltagere, der ikke var aktive FØR, men nu er blevet det (n=109)

Det samlede aktivitetsniveau er tæt på normalt igen...

Den gode og den dårlige nyhed udligner næsten hinanden:

- Den samlede **idrætsdeltagelse er nu næsten på niveauet før** nedlukning (61 pct. mod 65 pct.).

Dem, der er forblevet aktive under krisen, har undervejs dyrket mindre motion, men **de aktive er nu lige så aktive som før** nedlukningen:

- 67 pct. dyrker lige så meget motion som før nedlukningen, mens 17 pct. dyrker mere og 16 pct. dyrker mindre.

...men krisen har skabt forskydninger i idrætslandskabet

Der er ikke kun sket forskydninger i HVEM, der er **gået i stå** og **kommet i gang**.

Vi ser også kvalitative **tegn på forandring** i HVORDAN, danskerne er aktive:

- 22 pct. forventer at **dyrke nye aktiviteter** efter krisen
- 21 pct. af de aktive har i højere grad brugt **apps, streaming osv.**
- 22 pct. forventer at benytte **hjemmetræning i højere grad** end før
- 17 pct. af alle har investeret i **hjemmetræningsudstyr** (især de nye aktive)

Læringspunkt #1

Nedlukningen i marts ramte primært dem i de organiserede tilbud:

- **Dem, der forblev aktive** trods lukning af deres forening/center, var dem, som var i stand til at **substituere til noget selvorganiseret** – fx hjemmetræning
- **Dem, der gik i stå** som følge af lukning af deres forening/center, var dem, som **ikke** var i stand til at substituere og **'satte sig i sofaen'**

→ *De **organiserede tilbud spiller en afgørende rolle** for én gruppe af borgere, for uden dem gik de helt i stå – og mange er ikke vendt tilbage endnu.*

Coronakrisen er et naturligt eksperiment, og vi har **ikke før kunnet afprøve**, hvor afgørende de organiserede tilbud egentlig er.

Men nu kan vi for alvor se, **hvor vigtige de mange f'er er** for nogle borgere: Fællesskabet, faciliteter, faste træningstider, følelsen af at høre til osv.

Læringspunkt #2

Nedlukningen i marts gjorde med ét **arbejdslivet mere fleksibelt** for mange, som fik **mere fritid** pga. sparet transport ved hjemmearbejde.

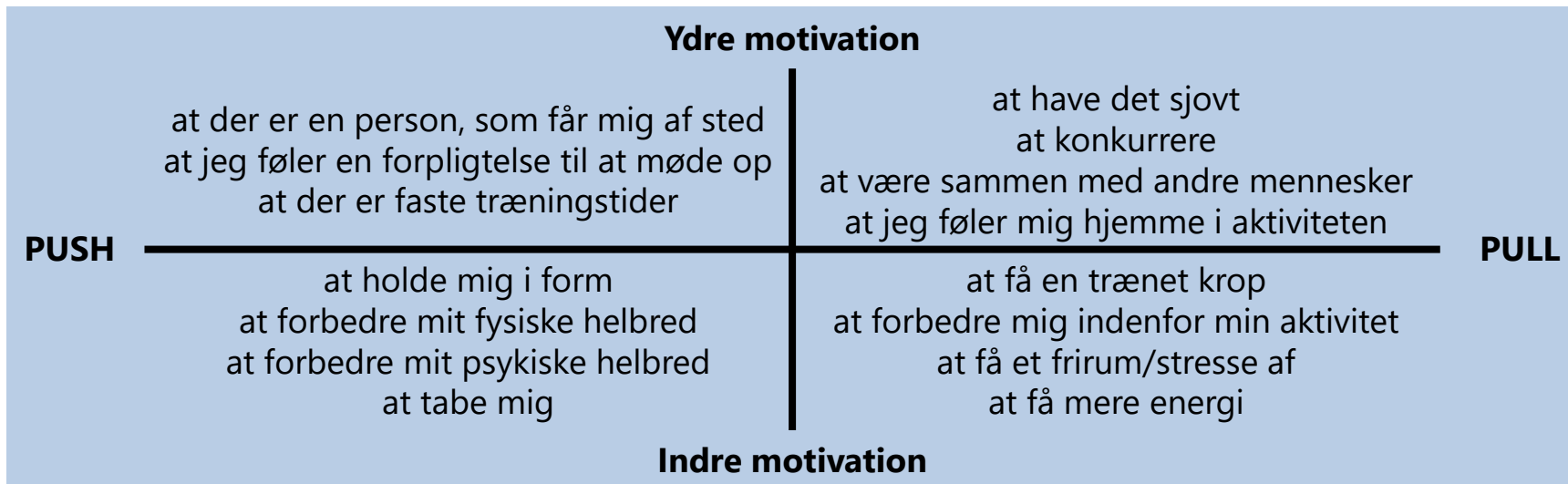
→ Tid og fleksibilitet er afgørende barrierer for en anden gruppe af borgere, som bliver aktive helt af sig selv, når barriererne bliver mindre.

Coronakrisen er et naturligt eksperiment, og vi har **ikke før kunnet afprøve**, om folk rent faktisk ville **reagere på mindskede barrierer**, som tid og fleksibilitet i hverdagen. Det indikerer, at et **fleksibelt** arbejdsliv har potentiale til at blive et **sundere** arbejdsliv, hvilket kan være en væsentlig pointe for politikudviklingen ift. **folkesundhed**.

Læringspunkt #3

Dem, der er **gået i stå**, er en anderledes gruppe end dem, der er **kommet i gang**

→ Det handler grundlæggende om **forskul i motivation**. Nogle har stærk **indre motivation**, mens andre animeres af **ydre motivation** (jf. figureksempel).

...og hvilket motivationssegment er mon lettest/sværest at aktivere?

Læringspunkt #4

Paneldataene afslører, at **idrætsdeltagelsen løbende svinger** for den enkelte:

- Blandt de **inaktive før nedlukningen er 25 pct.** aktive nu, men **yderligere 6 pct.** har været aktive undervejs og er stoppet igen.
- Blandt de **aktive før nedlukningen er 80 pct.** aktive nu (frafaldet er 20 pct.), men **yderligere 10 pct.** har været aktive undervejs og er stoppet igen.

*→ Når vi ser på den aggregerede idrætsdeltagelse i et øjebliksbillede, får vi ikke øje på den **løbende udskiftning i gruppen af aktive.***

Er **idrætsvaner** i det hele taget **mere bevægelige**, end vi tror...? Vi bliver meget klogere på løbende forskydninger med **forløbsperspektivet** i den store idrætsvaneundersøgelse.

Perspektiver – konkret

Der bliver et kæmpe arbejde med at få de **frafaldne op af sofaen igen**:

- **Manglende overskud** påvirker og gør det svært at genstarte
- **Smittefrygt** afholder især ældre – stiller **højere krav til hygiejne** i fremtiden
- Sandsynligvis var mange **frafaldne på kanten af foreningerne** i forvejen

NB: Det er formentlig de **ydre motivationsfaktorer**, der skal stilles skarpt på.

De **nye aktive fastholdes** ikke af sig selv, når en travl hverdag vender tilbage:

- Hvordan griber og fastholder vi **hjemmetræningsbølgen**?
- Hvordan griber og fastholder vi **digitaliseringspotentialerne**, der også rykker generelt i samfundet?

NB: Nogle ser hjemmetræning og digitalisering som **konkurrent til foreningslivet**, men i stedet for at se det som tabt terræn, skal vi **omfavne udviklingen**.

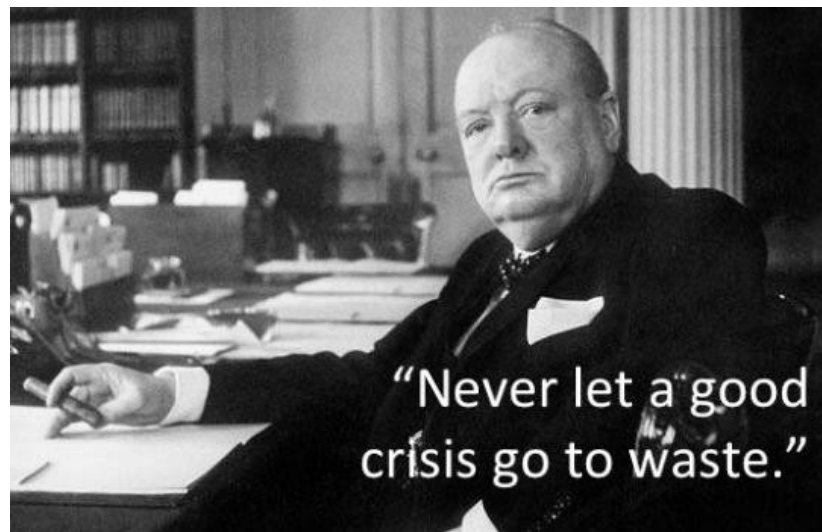
Perspektiver – overordnet

Coronakrisen er ikke kun en stor trussel for foreningslivet:

- Krisen rummer **potentialet til at løfte idrætsdeltagelsen til et nyt højdepunkt**
- Det er **ikke let** – men **det er muligt** – hvis vi både kan få de frafaldne tilbage og fastholde de nye aktive.

Hæng derfor ikke fast i **krisehåndtering**:

- Der er **ikke noget, der er så skidt**, at det ikke er godt for noget.
- Slå det lange lys til og **se mulighederne, som krisen også producerer**.

Tak for opmærksomheden